

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben nazonoz módon:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vilékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczna-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

A gazdák programja.

(dr. V.) Az a hatalmas működés, melyet mintegy három év óta fejtenek ki a magyar gazdák, különösen azok vezérférfiai: Desseffy Aurél, Károlyi Sándor, Baross Károly és Bernáth István, egymás után termi szebbnél szebb eredményeit. A tavalyi gyönyörűen sikerült gazdakongresszus óta már nemcsak a sajtóban, hanem a parlamentben is megérzik az ő jótékony befolyásuk.

A lelkes és fáradhatatlan Károlyi Sándor gróf több mint egy évtized óta küzd néhány derék társával az agrár eszmék győzelméért, a kis gazdák és a föld népe mostoha helyzetének javításáért. Eleintén csekélynek látszott a siker, mit ők elértek. Az »agrárius« jelző csaknem olyan megbélyegző volt a liberalizmus és merkantilizmus emlőin nevedezett magyar közönség szemében, mint az »ultramontán«, — és ma már Darányi miniszter is agráriusnak vallja magát. Egyik fő alkotásukat, a szövetkezetek ügyét valósággal üldözte a kormány és a közvélemény félrevezetett része, — és ma a miniszterek bevették a kormány programjába a szövetkezetek felkarolását és anyagi támogatását. A magyar gazdák fővezérét, Desseffy Aurél grófot csellel, erőszakkal és furfanggal kibuktatta a Wekerle-kormány az O. M. G. E. elnökségéből (néhány hét

mulva félezer szavazattöbbséggel helyezték vissza oda), — a millenniumi kitüntetések alkalmából pedig a király v. b. titkos tanácsosai illustris sorába vette fel őt. — A magyar országgyűlési pártok azelőtt hallani sem akartak agrárius követelésekről, — a mult ősszel pedig, a politikai campagne kezdetén valamennyi párt felvett azok közül egyet-mást programjába.

Ilyen eredmények után természetesen találjuk a magyar gazda-szövetség igazgató-választmányának azon megállapodását, melyről tegnap értesítettük olvasóinkat, mely szerint elérkezettnek tartja az időt arra, hogy részt vegyen a politikai küzdelemben, hogy ez úton iparkodjék érvényre juttatni a magyar gazdák kívánságait. Külön politikai pártot ugyan még nem alakítanak a magyar agráriusok, hanem összeállították programjukat, megküldik azt minden párt vezetőségének és törekedni fognak a sajtó és népgyűlések útján hangulatot kelteni e program mellett.

Az agrár-program még nem teljes egészen. Több pontjaiban elfogadta ugyan a választmány a Bernáth-féle tervezetet, de a részletek módosítására új szerkesztő bizottságot küldött ki.

E programnak legtöbb pontja lapunk fennállása óta a mienk is volt; sokszor

emeltünk szót hasábjainkon azok mellett. A földadó leszállítása, a börzeadó behozatala az igazságosságnak és méltányosságnak elemi követelménye. Nem is hiszszük, hogy akadjon párt, amely ezeket törülni fogja. A mai kormány-párt ugyan nem fog sietni, hogy egyiket vagy másikat megvalósítsa, de elméletileg nem mer kifogást tenni ellene. Ha egyes merkantilista elvekkel szaturált elemek rugkapálóznak is magukban a börzeadó behozatala ellen, nyíltan nem mernek tiltakozni, annyira megérett már a közvélemény.

Hogy mily nagy szükség van a program második pontjának megvalósítására, a mezőgazdasági hitelügy szervezésére, eléggé mutatja az, hogy már a kormány is időszerűnek látta ígérni e tekintetben valamit. Hangosan szóló bizonyosság a hitelszövetkezetek terjedésének statisztikája is. 1887-ben állította fel Károlyi Sándor gróf az első szövetkezetet s mikor hét év mulva a pestmegyei szövetkezet országos központ lett 149 hitel-szövetkezet állott vele kapcsolatban, melyeknek 31,724 tagjuk, 1.8 millió frt értékű üzletrészeik voltak s kinnt levő váltó- és kötvénybeli követeléseik 4.3 milliónál többet tettek.

Talán még nagyobb szükség van a program többi pontjainak megvalósítására. A mezőgazdasági munkások, cselédek és alkalmazottak jogviszonyainak

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

L U J Z A.

— Az életből. —

Írta: Lázár Gyula.

A p . . . i temetőben egy hófehér márvány-emléken aranyvesséssel e név olvasható: Lujza. A mélyre metszett betűk alatt fehér galamb áll, s félig nyitott szájában kettétört liliumot tart . . . Rövid felírás — hosszú történet . . .

Tizenkét éves gyerek voltam, mikor nagybátyámhoz kerültem és pedig hosszabb időre. Soh' se szerettem, ha bátyánk kocsija gurult be hozzánk a pusztára; erőteljesen dörmögő hangjától reszkettem, meg aztán szigorú tekintetével olyan erősen tudott sújtani.

Természetes tehát, hogy nem tapsoltam ama hirnek, mely a kedves pusztáról való távozásomat jelentette.

Csak hogy nem nekem adták a döntő szót; nagybácsimé volt az, ki egyre azt hajtogatta, hogy ideje már okos dologra fogni a gyereket.

Igy jutottam pusztáról városba, hol boldog vagy boldogtalan jövőm alapjait kelle leraknom.

Kezdtém megszokni a városi zajt s feledni a pusztai vad életet. Csak az nem volt kedvem szerint, hogy bátyám kissé elzárt pezsgővérű társaimtól. Pedig szerettem társaimat. Anyám

mondta — mikor eljöttem a családi körből — hogy jó társaimat úgy becsüljem, mintha testvéreim volnának, s én úgy gondoltam, hogy anyám szavát meg kell fogadnom.

A magános otthon hidegnek tetszett, de nem sokáig: a Gondviselés örömlakká változtatta — egy időre. — — —

Egyik este bátyám sürgőnyt kapott Német-hon egy kis falujából. Néhány pillanattal átfutotta a sorokat, aztán újra kezdte.

Talán ötször is elolvasta egymásután; arca minden átolvasás után sötétebb, komorabb lett; majd erős zokogásba tört ki s jajveszékelt, mint a kárvallott ember . . .

Mindig azt hittem, hogy nagybátyámnak ércből van a szíve, hogy könyei jéggé fagytak, s ime most sir, mint a gyerekek.

Kíváncsi voltam a sürgöny tartalmára, s mig bácsim az arczát kezébe temetve, sirt: átrohantam a sorokon s kezdtem érteni bátyám ölmos bánatát.

Egyetlen Barátom!

— Megválhatok végre földi kinaimtól. Roncsolt tüdőm immár egészen elhagyott.

Lelkem nyugodtan szállna a legnagyobb Ur elé, mert tisztának tudom magam azon rágalmakkal szemben, melyek drága hazám földjéről ellenállhatlanul idegenbe üttek: de visszatart a sir szélétől kedves gyermekem, Lujzikám, ki itt ül egy kopott asztalkánál s ideges zokogás között írja helyettem e sürgöny sorokat. Istenen kívül senki sem pártfogolja szegényt, mert nem ismernek bennünket.

Egyetlen szívet ismerek csak, ki tisztelt, szeretett mindez ideig; ki elég bátor volt szembezállani érettem a keztyüs tömeggel, mert hitte, hogy igaz ügyet véd; s ez ember te vagy. Reád bízom Lujzikámat, szeresd, mintha a tied volna. Neveld anygallá, megáld érte az Isten. Jöjj és vedd magadhoz!*

Aurél.

Ez volt a távirat tartalma; előttem még elég homályos; csak annyit értettem belőle, hogy bácsim legjobb barátja élet-halál között vívódik makacs tüdőbaja miatt; hogy ez embert a sors nyomorult helyzetbe sodorta, de felejt minden mult kint, ha szíve bálványát kis csacska Lujzikáját biztos szárnyak alá teheti.

Másnap nagybátyám megcsókolta homlokomat s azt kérdezte tőlem: Hozzak neked játszótársul egy kis anygallt?

Az a szigorú tekintet mintha szelidebb lett volna most, mint máskor.

— Igen; feleltem bátran, s ő az állomáshoz hajtatót, engem pedig öreg cselédje, a jó beszédű Julis asszony gondjaira bízott. Minden kocsizörgésre kiszaladtam az ajtóba, azt gondoltam, hogy bátyám jó az ígért kis anygallal.

Negyed napra megérkeztek. Milyen szép volt az a kis árva; dus hajzata lágyan pihént meg rózsás nyakán, nagy barna szemek közé kaczerán ékelődött az egyenes metszésű orr; bal szeme fölött volt egy kis kerek lencse mely kedves ellentéte volt a fehér homlok-bőrnek, melyen nyugodott.

törvényes szabályozása égető szükség. Ha tovább fejtettük volna az 1876. XIII. törvénycikket, megelőzhetjük volna az alföldi munkásmozgalom kitörését. A vám-tarifa revíziója, a kiegyezés megkötésénél a mezőgazdaság érdekeinek megvédése igen fontos dolog. A gabona árak hanyatlásának meggátlása, a mezőgazdaságot károsító visszaélések megakadályozása, a kartellek, ringek megbontása stb. stb. valóságos életkérdés a mezőgazdaság mai válságos helyzetében.

Örömmel üdvözljük azért a magyar agráriusok zászlóbontását. Hisszük, elfog jönni az idő nem sokára, hogy külön pártot alakíthatnak; kívánjuk, hogy sikerüljön addig is megvalósítaniok programjuknak legalább főbb pontjait.

A kartellek.

A régi Rómában egyes nagy üzerek összevásárolták a gabonát és roppant drágára tartották az ismét eladásnál, miáltal több ízben éhínség keletkezett, mely számtalan ember halálát okozta. Ennek meggátlására a rómaiak azután szigorú törvényeket hoztak.

Hasonló lelketlen kizsákmányolás van most folyamatban Ausztria-Magyarországban. A cukorgyárak, a petroleum-nagykereskedők, a bőrgyárak, külön-külön egymás között szövetségre léptek, hogy gyártmányaikat bizonyos áron alul nem adják, egyúttal kötelezték magukat arra, hogy ezeknek a szükséges fogyasztási cikkeknek árát 5—20%-val fölemelik. Ennek következtében a közvetítő kereskedelem is kénytelen eme cikkek árát fölemelni és hozzájárulniok ahhoz, hogy a fogyasztó közönséget a nagykereskedelelem kizsebelje.

Mert tudni való dolog, hogy az említett cikkek árának emelésére semmi elfogadhatók nincsen. És ezért ezt a mesterséges megdrágításokat nem lehet egyébbnek nevezni, mint lelketlen zsarolásnak.

Ez ellen az államkormányának szoros köte-

lessége lesz minden rendelkezésére álló eszközzel föllépni és a szegényebb néposztályokat a nagytőke fosztogatásai ellen megóvni.

Kötelessége ez az általános kormányzati és szociális okokon kívül abból az okból is, mivel ezek a nagykereskedők az államtól ugyanis különböző kedvezményekben részesülnek a szállítás, be- s kivitel terén, melyeket pedig az államtól s általa az adózó közönségnek rovására élveznek. Ezek megvonásával az állam jövedelmei évenként több millió frrtal szaporodnának.

Eképpen tehát az említett kartellekkel a nagytőke a fogyasztó közönségről két bőrt akar lenyuzni, amit tudvalevőleg még a rókáról sem lehet.

Azonfelül a kormány ily zsarolásokkal szemben már egy ízben föllépett. Ezt ugyan a kiállítás érdekében tette. Ez azonban nem változtat a dolog lényegén. A kereskedelmi miniszter ugyanis utasította Budapest főváros tanácsát, hogy a szállók tulajdonosai kötelesek szobáik árát az iparhatóságnál bejelenteni, amelynek joga van azt a kellő mértékre leszállítani, ha a vendéglősök túlmagas árszabályt mutatnának be.

Ugy hisszük, hogy e precedens ellen kormánypárti részről sem fognak kifogást emelni.

Nyilván való ezek után, hogy a fogyasztó közönség méltán elvárhatja a kormánytól, hogy a nagytőke ilyen s hasonló kalóz-hadjáratai ellen a kellő nyomatékmal föl fog lépni; sőt ha szükségessé válnék, még az árak hivatalos megsabásába is befoly, amint ez abban a sokat ócsárolt középkorban az állam s egyes törvényhatóságok az ár-limitáció néven megtették, megóvva vele a polgárokat a szövetséget fosztogatás ellen.

A kath. egyesületek országos kongresszusa.

A kath. egyesületek országos kongresszusa — mely a honalkotó Szent István király ünnepével kapcsolatban fog megtartatni, a millenniumi ünnepségek sorozatában egy nagy fontosságú beláthatatlan horderejű katolikus manifesztáció leend.

A hazai katolicizmus, mely sok mindenféle oknál fogva nem vett és nem vehetett részt a többi ünnepségeken úgy, a mint azt sok százados multjánál, nemzet fentartó erejénél, ősi jogainál és mai hatalmánál fogva is méltán meg követelhetne volna, ezen a kongresszuson mutathatja ki, hogy a katolicizmus él és virágzik még Szent István, Szent László hazájában, tud lelkesedni, tenni egyháza érdekében, hogyse meg nem fogyva, se meg nem törve élünk és élni akarunk tovább is. Ennek a kongresszusnak kell megmutatnia, *hogy Magyarország még ma is katolikus ország*, katolikus érzelmeiben, lelkesedésében, vágyaiban és eszményeiben egyaránt.

A kath. egyesületek országos kongresszusa továbbá már természeténél fogva oly jelentőségű lesz, mely a jövőt kívánja szolgálni, a jövőnek alapjait kívánja megvetni. A társadalmi munka teendőit, feladatait fogjuk megbeszélni ezen a kongresszuson, azt a társadalmi munkát, melytől függ a jövő képe, kialakulása, a jövő kor iránya és szelleme. Ez a kongresszus tehát kifejezése, demonstrálása lesz annak is, hogy Magyarország nem csak katolikus ország ma *de a jövőben is katolikus ország kíván maradni* és azzá is leend.

Természetes azonban, hogy mindkét czélt, mind e két tanúság tételt csak akkor fogjuk elérni, ha a kongresszus minden tekintetben fényes impozáns jellegű és lefolyású leend. Ha különösen *számra nézve nagy arányú* és imponáló lesz, ha sokan lesznek a résztvevők, ha azt fogjuk megmutatni, hogy sokan, nagyon sokan vagyunk, kik e magasztos czélokért lelkesedünk kik egyet érezünk, egyet akarunk, egykép lelkesedünk, kik egy irányban óhajtunk munkálkodni.

A katolicizmus érdeke követeli és kívánja tehát, hogy a kongresszuson megjelenjék mindenki, aki csak teheti, hogy a főpapság és főurak, az intelligencia és a nép találkoztat adjon itt egymásnak, hogy a hit és hazaszeretet egységében egyesülve, együtt vallják meg hitüket, együtt tegyenek fogadást, továbbra is megtartatni, megőrizni hitében, erkölceiben a magyar hazát.

A katolicizmusnak érdeke, fénye ereje

Nagybátyám kézen fogta a fekete ruhás leánykát s egyenesen hozzám vezetete.

— Nézd Lujzikám, ez lesz testvéred!

Egymásra néztünk, de nem szóltunk semmit.

— No, csókoljátok meg egymást! — biztatott bácsim mindkettőnkre rámosolyogva.

S mi szó nélkül megcsókoltuk egymást.

Ezidőtől fogva nem vágytam társak után, elégnék találtam Lujza társaságát. Ugy össze-szoktunk, mintha egy anya táplált volna bennünket. Együtt jártunk tavasszal a tarka szőnyegű mezőkre; Lujza nefelejtset szokott tépni a patak mellől számomra, én meg vadszögfüket szedtem neki. Ellátogattunk a hóvirágos hegytetőkre s együtt örültünk a természet változatos színeinek...

Évről-évre szebb lett Lujza és kedvesebb. Aki ismerte, bálványozta a fürge leányt. Bár ne szeretnék volna annyira! Ezt a nagy szeretetet sokan megirigyelték s az irigység rágalmát szórt a szép leányra.

Tizennégy éves volt csak s már érezte a gonosz nyelvek mérgét.

Senkit sem bántott, mert galambszive volt, s épp azért bántalmazták; a rosszak üldözték, mert ő jó volt, a rutak kisebbitették, mert ő szép volt.

Nem ismerték, váratlanul jött a városba, s ez nagyon elég volt egyeseknek, hogy mesét koholjanak róla... Agrólszakadt... agrólszakadt — suttogták a piszkos ajkak.

Adáz hazugság volt minden szavuk.

Nagybátyámtól hallottam, mikor már komoly ifjúvá lettem, hogy Lujzika szülői egykoron az intelligens családok elsői között szerepeltek.

Anyját közönségesen »szép asszony«-nak hívták; apjának előkelő hivatala volt, s rajongva szerette nejét. A nő nem szerette férjét; okul azt adta, hogy a férj örülten keresi a fiatal asszonyok kegyét. Mindig több panasz hangzott a »szép asszony« ajkairól.

Tisztelői hittek neki, sajnálták s a férjjel éreztették megvetésüket... Válóper lett a vége. Az asszony hűtlennek állította férjét. A közvélemény a nőnek adott igazat, mert kitűnően játszotta szerepét.

A férjet egykori »kedves« barátai kigolyózták a társaságokból s kiüldözték a hazából.

Lujzika két éves volt, mikor a válás megtörtént. Atyja szívére szoritotta a gagyogó gyermeket s magának követelte. Az anya szó nélkül hagyta a kis leányt apjánál, hiszen így könnyebben számíthatott arra a báróra, a ki titokban legserényebb üldözője volt férjének.

A sorsüldözött férfiú széttépett szívéen bodros haju Lujzikájával menekült az élet furái elől, s idegenek között ette nagyon is keserű kenyerét; az az asszony pedig egy év multán a báró felesége lett.

Hat év után a férj fölött »De profundis«-t énekeltek — a báróné illatos termeiben meg gyorsütemű zene mellett bódító tánczot lejt a mámoros uri tömeg...

*

Lujzika kerülte mások tekintetét, még szobáját sem akarta elhagyni; elhanyagolta kedvenc virágait: a husos levelű sárga rózsákat, meg a fagyos kaméliákat.

Mikor még nem bántotta senki, minden nap ott járkált a virággyvak között, egyik rózsabokortól a másikhoz szökdécselt, illesztgetve az összefonódott ágakat.

Mióta a könyörtelenül irigy lelkek bántó gunyját megizlelte: buvik a szemek elől, mintha bűnös, mintha gonoszlevő volna.

Ha betéved is néha az illatos kerti utakra, félrehúzódik a zölddel sűrűen párnázott vaskerítés mellé, teletépi kékvirágos kötényét örökzölddel, összekavarja lehullott rózsalevelekkel, beletemeti puha kezeit a rokokó viráglevél — halmazba, s míg tágra nyílt szemei bámulva pihennek meg valami érdektelen tárgyon: apró markával ide s tova szórja köténye tartalmát. Néha még dal is hangzik ajkairól, méla, bánatos panaszos dal... Nagypénteken mossa holló a fiát... Az ilyen dal nem enyhít, inkább sebez, elősegíti a betegséget... Talán egy is azért danolt...

Vigasztalni akartam; nem lehetett; ő nem akart, mert nem tudott vigasztalódni. Az a furcsa szó: agrólszakadt, nagyon érzékeny helyen érintette.

Megtudta 17 éves korában azt is, hogy él az édes anyja, a kit atyja szavai szerint holt-nak vélt. Atyja úgy akarta, hogy Lujza ne tudja meg soha a családi viszályt, de végre is kicsalta bátyámtól a valóságot.

szenvedne csorbát, ha kongresszusunk nem sikerülne ugy, a mint kellene.

Fel tehát a kath. kongresszusra!

Dr. Györky Ödön.

Biharmegye közgyűlése.

Biharvámegye június hó 17-én tartandó nyári közgyűlését a jövő szerdán, június hó 17-én d. e. 9 órakor tartják meg. A tárgysorozatba mintegy 290 ügy van felvéve; ezek közt azonban 180 községi számadás, Az érdekesebb ügyek közt van Sopron város átírata az ismert szájkosár, vagyis a képviselőház szólásszabadságának megrendszabályozása tárgyában. Továbbá Pozsony megye átírata az 1877. XX. t.-cz. 291. §-ának, Torontálmegye átírata az 1890. I. t.-cz. 23. s Abaujmegyének ugyanezen törvény 69. §-ának módosítása tárgyában. Napirendre kerül a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara megkeresése egy szőlőoltó tanfolyam felállításának kieszközölése iránt; a nagyváradi kereskedelmi iskola, továbbá a biharmegyei tanker. tanítótestület segély iránti kérelmek. Határoznak még a többek közt a megyei hajduk azon kérényre felett is, hogy a millennium alkalmából a folyó év részükre háromszorosan vétessék be a nyugdíjjogosultságba.

Nagyvárad város közügyei.

Amint megjósoltuk, beteljesedett. Évek óta nem emlékezünk olyan rövid és csendes városi közgyűlésre, mint a tegnapi. Három órától alig tartott fél 4-ig. A polgármesteri jelentés, talán hogy elejét vegye dr. Várady Zsigmond megszokott felszólalásának a színház építés kérdésében, bejelentette, miszerint a színházra vonatkozó adatokat lesz módjában rostálni a jövő havi közgyűlésnek. Dr. Várady Zsigmond pedig úgy látszik megelégedett a polgármester multkori válaszával s el sem jött a közgyűlésre. Rajta kívül még hiányzott a törvényhatóság tagjainak mintegy kilencztedrésze. Csak a város diszbanderistái vonultak fel mindannyian, hogy bizonyosságot tegyenek róla miszerint a váradiak jól megülték a város paripá-

nak előléptetett igásait s egyik sem heverte meg a semleges talajt.

A kurucz Szokolay Tamás is beérte az éljenekkel, amiket a polgármesteri jelentés felolvasásakor kapott s büszkén pihent babérain a zöld asztal végén. Egyetlen egyszer sem szólalt fel.

A közgyűlés kegyelettel adózott az uralkodót és családját ért gyász, Károly Lajos főherceg halála alkalmából.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt.

Elnök: Beöthy László főispán, jegyzők: Rácz Mihály főjegyző; Komlóssy József tb. főjegyző.

A bizottság tagjai közül jelen voltak:

Dr. Hoványi Gyula, Knapp Ferencz, Mezey Mihály, Stark Gyula, Szokolay Tamás, Schöpflin Ágoston, Andriška Károly, Dr. Berkovits Ferencz, Déry János, Hoványi Géza, Kunyhósi János, Milibák József, Weisz Károly, Gábel Jakab, Dr. Moskovits József, Serényi Gusztáv, Dr. Sonnenfeld Zsigmond, Sztarill Ferencz, Dr. Vári Szabó Béla, Dús László, Ifj. Rimler Károly, Sztarill János, Papp János, Bordé Ferencz, Busch Dávid, Dr. Hoványi Ferencz, Hegedüs Géza, Ragány János, Jablonszky Emil, Tóth Márton, Nemes Jenő, Szántó Lajos, Szűts István.

Elnökölő főispán a közgyűlést, megnyitván, meleg szavakban emlékezik meg azon súlyos csapásról, mely az uralkodó házat érte Károly Lajos főherceg elhunytával. A gyász eset bennünk is őszinte fájdalmat keltett, mert a megboldogult főhercegenben a Felső legmegbízhatóbb támaszát, hazánk egyik kiváló jóakaróját s a társadalom kiváló munkását veszítette, aki különösen a jótékony intézmények buzgó pártolója, tevékeny tagja volt.

Indítványozza, hogy a törvényhatóság mély részvételt fejezzék ki, s azt igtasa jegyző könyvébe; intézzen részvét iratot a Felsőges uralkodóhoz és családjához s ennek a trón zsámolyához juttatására kérjék fel a belügyminisztert.

A közgyűlés a főispán indítványát elfogadta.

Ezután következett a polgármester havi jelentése a közigazgatás május havi állapotáról. A közegészség, közbiztonság, adó és iparügy, közmunka és ügyforgalomra vonatkozó adato-

kat a mult heti közigazgatási ülés alkalmából már közöltük.

A jelentés ezek után közli a következőket:

Ő császári és ap. kir. Felsőge előtt a folyó hó 8-ikán tartott hódoló felvonulásban Nagyvárad város közönsége is részt vett Mezey Mihály, Szokolay Tamás (vhat. bizottsági tagok, ifj. Rimler Károly rendőrkapitány, és Komlóssy József tb. főjegyzőből álló küldöttséggel.

Sokkal ösmeretesebb a tek. vhat. biz. előtt ama mondhatnám páratlanul álló felvonulás, mely az országgyűlés mindkét házának s az összes törvényhatóságok részvételével oly ritka fényvel ment végbe, hogy méltó bámulatra ragadta a külföld képviselőit is, s így szükségtelennek tartom e felvonulás jelentőségének, valamint annak bővebb méltatását is, hogy szeretett Hazánk e párját ritkító ünnepélyén Nagyvárad város zászlója is elfoglalta méltó helyét, s indítványozom, hogy ugy a banderiumban résztvetteknek, valamint az ezredéves ünnepély alkalmából rendezett és fényesen sikerült gyermekmajális rendezőségének a Törvényhatóság elismerését s köszönetét jegyzőkönyvileg fejezzék ki.

Bejeleníti továbbá a polgármester, hogy az állandó színház tervei és számadásának átfordításával és felülvizsgálatával a mérnöki hivatal elkészült s a jövő havi rendes közgyűlésén már tárgyalhatók lesznek.

Végül jelenti a polgármester, hogy a Sarkadi Ignác nyugdíjazásával megüresedett I. oszt. irodatiszti állásra Hegedüs Lajost, ennek helyére pedig II. osztályu irodatisztnak Zeké Ferencz irnokot léptette elő. Az így megüresedett irnoki állás betöltésére kéri a pályázat kiírását elrendelni.

A közgyűlés ugy a jelentést, mint az abban foglalt javaslatokat elfogadta; az irnoki állás betöltését a jövő havi közgyűlésre tűzték ki. A pályázati kérvények július hó 4-ig adhatók be.

A vallásügyi miniszter tudatja, hogy az új reáliskola berendezését és felszerelését az állam eszközli, de a gáz- és vízvezeték berendezése a város kötelessége. — Tudomásul vették s kiadták a tanácsnak intézkedés végett.

A millenniumi törvényeket egész terjedelmében bevették a jegyzőkönyvbe.

Pápay Lajosné, Kádár Gyula, Friedmann

— Agrólszakadt vagyok én, kedves bácsikám? — Kérdé egyik ebéd után iszonyu szenvedő arczezal.

— Nem vagy az édesem; ezt csak a gonoszak mondják.

— Igaz az, hogy szülőanyám meghalt, mikor még kicsiny féreg voltam?

— Ugy van, gyermekem.

— Azt is hallottam már, hogy anyám él. Ne titkolja édes angyalom, bácsikám, mondja el, a mit tud szüleimről, legalább megtudom, hogy nem vagyok olyan — olyan agrólszakadt!

Bátyám engedett a kinos kérésnek, azt vélte, hogy így feledtetni tudja a szép árvával a világ gunyját.

Csalódott. Megtudta a leány, hogy van anyja, ki vele nem törődik.

Egy új fájdalomforrás a régiek mellett... Nem tenger a szív, hogy mindent a mélyébe rejtsen, megtelex akár örömmel, akár ürömmel.

Lujzikát, az aranyos gyermeket elfonynyasztotta kedélybetegsége; egyszerre halt el a husos levelű rózsákkal, meg a fagyos kaméliákkal... Eltemették. A kik szerették, tele-szórták sirját virággal. Irigyei elhallgattak, s talán meg is nyugodtak.

Bátyám emléket állított neki, s csak ezt vésette rá: Lujza! Így szólította, míg élt; a halál után is csak ezt az öt kedves betűt akarta látni...

Én e néven kívül még ott látom azt is, hogy: »A rágalom biztosabban öl a méregnél...«

A nők hiúságáról.

— Egy kis természet-rajzi értekezés. —

Ugyan mondják csak! Láttak már lányt hiúság nélkül? Hiába mondják rá, hogy igen, bennem Tamásra találtak s nyíltan ki merem mondani, hogy: ilyen nics a világnak nevezett, hitvány sártekn.

Láttam már sokmindent, láttam szerelmet szív és szívet szerelem nélkül, csak még olyan nőt nem, kiben a hiúság egyáltalán nincs meg.

A fogatlan Diogenes a nőket a megtestesült hiúságnak nevezte; Plátó a hiúság bölcsőjének, s mi kik a jelen század levegőjét szívjuk, így fejezzük ki magunkat: A leány egy olyan virág, mely elhervad, ha nem süt rá a nap áldást hozó sugara, vagyis ha hiúságát ki nem elégítheti.

Mi hát az a hiúság? Egy ösztönszerű érzelem, mely a szépségét mindenáron növelni akarja s e cél után küzdve, minden kicsinyiségre figyelmet, mondjuk felügyeletet gyakorol; — egy tudat mely önmagát sokkal szebbnek ismeri el, mint milyen tényleg; — egy zsarnok, aki önkényeskedik minden tettünk felett s mindig arra a helyre vezérel, melyen óriás tölgyek a külső s törpe bokrok, törpe fűszálak a belső szépségek.

És a hiúság nagyobbára csak a szép nem-beli emberiséget uralja; van ugyan a férfiak között is hiu, — de ritka az, bájos hölgyek, ritka miként a fehér holló. Talán nem egészen oly ritka.

Vannak nők, kik a hiúságot egy oly varázserőnek tartják, mely biztos győzelemre ve-

zet a férfiak ellen s ebben tényleg van is valami. Vannak továbbá olyan hölgyek, kik csak azért hiuk mert az minden nő s szinte elválaszthatatlanul összeforva látják-e fogalmat a női névvel s ezért kiáltunk fel gyakran századunkban: »Hiúság! Asszony a neved.«

Amint megszületik a nő, mindjárt beleesik ez érzelem rabigájába s az élet göröngyös utain, vezér csillagnak tekinti ezt.

Századunk valóságos hajszát indított a hiúság ellen s látjuk, hogy az élet erkölcsbiráinak szavai nem várt, vagyis ellenkező hatást érnek el, mert mentől többet beszélnek ellene, annál nagyobb mérvben látjuk azt nőni s ma már a női hiúságnak gyarakat emelnek, találmányokat s felfedezéseket eszközölnék s bátran mondhatjuk, hogy az emberiség egy tekintélyes részének a női hiúság ad kenyeret.

Mennyi hölgyet találunk már az ókori történelemben kiknél a hiúság, a pazarlást annyira kifejlesztette, hogy ez által tették halhatatlannokká nevüket s ma is általános csodálat tárgyai. Pedig a hiúság rendesen pazarlással jár. Iker testvérek ezek s ha a való szemüvegén nézük, ugy találjuk, hogy a hiúság oly bűn, mely önmagát bünteti meg s mely bűnből a hasznot mindig mások huzzák.

A női hiúságnak tehát megvan a maga kényes s hasznos oldala, de ezzel szemben áll a tudat, hogy az emberiség talajáról a hiúság irtja ki elébb-utóbb a lelki szépségeket, melyek becsesebbek minden másnál s e mellett nem mulandók; kiirtja a nők egyik gyönyörű jellemvonását: a szerénységet, s kifejleszti bennük a frivolságot, a jukkertéget.

Igric.

Rozália és Nagy Ferencz köztér-átengedés iránti kérvényeiket a jövő havi közgyűlésre tűzték ki.

Az újvárosi közs. elemi fiu- és leányiskola részére megvételre ajánlja a tanács a Nagy-Teleki-utcán levő Grünfeldné házat.

Mivel időközben más, előnyösebb ajánlat érkezett be, az ügyet visszaadták a tanácsnak tanulmányozás és jelentéstétel végett.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara átiratában arra kéri a várost, hogy írjon fel a földmivelésügyi miniszterhez egy szőlőoltványi telepnek Nagyváradon leendő felállítására iránt.

A városi tanács nem javasolja a kamara átiratának értelmében a felterjesztés intézését, mert az nem vezetne eredményre. Eddig is átadta az ilyen telepeket az állam magánosoknak. Olyan irányú felirat intézését javasolja a tanács, hogy a nagyvárad szőlőtelep tovább fejlesztésük s a megyében egyes hegyvidékeken létesíttessék még ilyen szőlőoltványi iskola. A tanács javaslatát elfogadták.

Az utcák, köztérek locsolására a tanács 1600 korona póthitelt kért a közgyűléstől. Megadták.

Az ipartestületnek az iparos menház teleknek telekkönyvezésére vonatkozó kérelmének helyt adtak.

A tanács jelentését a Stern Márton faterlepbérletének meghosszabbítására vonatkozólag — elfogadták.

A hegyi pénztár 1896. évi költségelirányzatát jóváhagyták.

Sal Ferencz polgármesternek, Papp János gazd. tanácsosnak, dr. Berkovits Miklós tb. főorvosnak a kért szabadságidőt engedélyezték.

A régész-egylet meghívóját a Múzeum megnyitási ünnepélyére azzal adták ki a polgármesternek, hogy annak idején hívja fel rá a tvhatósági tagok figyelmét.

Déry János tvhatósági bizottsági tag indítványozta, hogy a közúti (ló- vagy villam) vasut kiépítésének rég huzódó ügyét adják ki tanulmányozás és véleményezés végett a pénzügyi, jogügyi, szepészeti és gazdasági szakosztályoknak és a tanácsnak.

Az indítványt elfogadták.

Még 3 szülésznői oklevelet meghirdettek s ezzel a rövid közgyűlés véget ért.

TÁJÉKOZTATO.

Junius	12. Az I. szakosztály ülése a megyénél.
>	14. A V. Velencei Nép kör- jubiláris ünnepélye d. e. 9 órakor, és este 8 órakor.
>	15. Bihar megye központi választmányának ülése d. e. 9 órakor.
>	16. A nagyvárad vadásztársaság közgyűlése d. u. 5 órakor.
>	17. Megyei közgyűlés d. e. 9 órakor.
>	17. A polgári lövész-egylet közgyűlése, d. u. 5 órakor a Sport-pavillonban.
>	18. A szepészeti és közlekedési szakosztály ülése a városházán d. u. 3 órakor.
>	19. A nagyvárad-belényes-vaskóhi vasut részvénytársaság közgyűlése d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében.
>	20. Zenekedvelők dalestélye a révi tűzkárosultak javára a Rózsabokorban.
>	22-23. Országos vásár Nagyváradon.
>	25. Tisza Kálmán beszámolója.
>	27-én. A régészeti és történelmi múzeum ünnepélyes megnyitása.
Julius	1. Aradi mérnökök és építészek utja Nagyváradra.

UJDONSÁGOK.

* **Jézus szive ünnepe Nagyváradon.** Jézus szt. szive ünnepe alkalmából ma délelőtt 10 órakor az Orsolya zárda főutcza templomában ünnepélyes istentisztelet lesz. A szent misét Radnay Farkas kanonok végzi segédlettel. Nyolcz napig ezenkívül Jézus szt. szive tiszteletére naponként litánia lesz a zárda templomában. A Szent László templomban ma délelőtt 9 órakor az ünnep alkalmából nagy mise lesz s litánia. A Nogáll-féle Szent Vincze intézet új, Jézus szent szive tiszteletére szentelt kápolnában ma korán reggel szintén lesz szent mise s délután 4 órakor litánia.

* **Legfelsőbb kihallgatás.** Ő felsége jövő hétfőn, június 15-én és csütörtökön, június hó

18-án Budapesten legfelsőbb kihallgatást fog adni. Előjegyzések a kabinetirodában (budai kir. várak) eszközöltetnek.

* **Te Deum a Szent Vincze intézetben.** A Nogáll püspök által létesített Szent Vincze intézetben ma reggel lesz az iskolai év befejezése alkalmából az elemi és polgári iskola növendékeinek az ünnepélyes „Te Deum”. Ugy a Te Deumot, mint a szent misét dr. Némethy Gyula végzi.

* **Uj kath. kör.** A hivatalos lap jelentése szerint a baranya-nádasdi róm. kath. olvasó egyesület alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

* **Kitüntetés.** Király ő Felsége, Pápay István osztályfőnöknek, a kabinetiroda vezetőjének az I. oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

* **A pápa követének elutazása.** Locatelli Achilles, a bécsi pápai nuncziatura ügyvivője, ki a június 8-iki ünnepen a pápa követé volt, tegnapelőtt délután utazott el a többi nagykövetekkel. Locatelli elutazása előtt köszönetét fejezte ki Csella Nándor püspöknek és a papnevelő intézet előjáróságának a szives vendéglátásért s azután melegen elbucszott tőlük.

* **Ülés a vármegyén.** Biharvármegye I. szakosztálya ma, pénteken ülést tart. A szakosztály ez ülésén veszi tárgyalás alá a körébe tartozó s a június 17-iki megyei közgyűlés elé terjesztendő ügyeket.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. itélő tábla elnöke a vezetése alatt álló kir. tábla kerületébe Vaudlik Virgil végzett joghallgatót díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Miniszeri köszönet.** A közoktatásügyi miniszter Sponer József váci kanonoknak, a siketnémák váci országos intézete szegénysorsu bejáró növendékei részére tett 50 frtos adományáért, valamint a győri (benzés) főgimnázium tanári testületének azon áldozatkészségeért, melylyel a millennium alkalmából az ottani ifjuság önmunkásságának serkentésére 150 frtos jutalmi alapítványt tett, elismerő köszönetét nyilvánította.

* **Nagyvárad város bandériuma.** Érdekes és szép emléket akarnak hagyni közönségünknek az a négy tagu küldöttség, a mely Nagyvárad törvényhatósággal felruházott várost a millenniumi hódoló felvonulás alkalmával diszmagyarban képviselte. Ugy a hogy a felvonuláskor haladtak, a négy diszcsatlóssal együtt lefényképeztek ma magukat. A küldöttség tagjai voltak mint általánosan ismeretes — Szokolay Tamás zászlótartó, Mezey Mihály, ifj. Rimler Károly és Komlóssy József. Az érdekes millenniumi emlékre és magára a lefényképezetésre is bizonyára sokan kíváncsiak.

* **A moszkvai szerencsétlenség.** A hivatalos megállapítások szerint a koronázási ünnepség alkalmából fölmerült szerencsétlenség folytán 1360 egyén halt meg, kik közül 1282-t a rokonok agnoskáltak. Az elhaltakat Moszkva város költségén temették el. Ez idő szerint 644 egyént ápolnak különböző kórházakban. 400 egyén magán ápolás alatt van. A meghaltak és sebesültek száma összesen 2404.

* **Vigasztalásunkra** szolgál a hivatalos lap jun. 11-diki száma. Igaz ugyan, hogy a szerkesztőség egyik tagját sem tüntették ki rendjellel vagy czímmel, ki sem nevezték valami hivatalba, még számfeletti díjtalan gyakornok-jelöltnek sem; és mégis teljes megalapozással olvastuk a következő hivatalos helyreigazítást: „Ismételve a Budapesti Közlöny 1896. évi június 10-diki 137. számából, melyben a j t ó h i b a következtében névhibával jelent meg egy hosszú sor kinevezés. Szives olvasóink elértik most már vigasztalódásunk okát és nem fogják a szegény szerkesztő fejét mosnia sajtóhibákért, melyek a »Tiszántul«-ban is elő szoktak fordulni.

* **A lugosi új püspök.** Lugosról jelenti az ottani tudósítónk, hogy a városban az a jó forrásból eredő hír van elterjedve, hogy az ottani görög egyesült püspöki székre már legközelebb Dávid Tivadar lelkész fog kineveztetni. A hír mint tudósítónk írja, nagy megalapozást keltett, mivel Dávid Tivadart az egész megyében hazafiasságáért nagyon tisztelik.

* **Udvarias képviselő.** Óváry Ferencz dr. kormánypárti orsz. képviselő eredeti módját találta ki a választók lekötöztetésének, a mit bizonyára senki sem vesz tőle rossz néven, kivéve — leendő ellenjelöltjét. Kerülete 720 választóját Herend és Sz.-Gál vidékéről saját költségén hozatja el a kiállításra, felét június 19-én, másik felét július elején.

* **Királyleány a zárdában.** Klementina hercegnő, a belga király leánya, mint egy brüsszeli lap írja, nemsokára zárdakuttra indul Jeruzsálemba a sz. Sirhoz. Onnan visszajövet régi vágyának megfelelőleg a Sette Saint Pierre-ben levő zárdába vonul. A király már hosszú idő óta iparkodik leányát lebeszélteni szándékáról, de a királykisasszony hajthatatlan maradt s így a király kénytelen volt belenyugodni leánya tervébe.

* **A czár Bécsben.** Hir szerint II. Miklós czár aug. 20—30-ika között érkezik Bécsbe, ahol 3—4 napig fog időzni. Schönbrunnban fog lakni. Hogy a czárné vele jön-e, még kérdéses. — A hirt tartózkodva fogadják, mert a jelzett időben az udvar Ischlben lesz.

* **Drágább lesz a cukor.** A magyar kormány a bécsivel egyetértőleg elhatározta, hogy a cukor adót felemeli, métermázsánként 11 frtról 13 frtra, a kiviteli premium legmagasabb összegét 5 millió forintról 9 millióra. Az új intézkedés már f. é. aug. 1-én lép hatályba.

* **A tanítók figyelmébe.** Tudvalevő, hogy a szegényebb sorsu tanítók szabadutazási jegyet kaphatnak a kiállításra. A kik erre igényt tartanak, folyamodványaikat minél előbb küldjék be a tanfelügyelőséghez. Ez az utóbbi látmozza és tömegesen felterjeszti a miniszteriumhoz.

* **Luegerék takarékosága.** A bécsvárosi tanács az alpolgármesterek és a városi tanács fizetését felére redukálta, a polgármester fizetését 8000 frttal szállította le. A liberalisok az ellenkezőt tennék.

* **Mozognak a francia trónkövetelők.** Az orleansi hercegtől inspirált röpirat fog közelebb megjelenni, mely röpirat tömeges terjesztésre van szánva.

* **A hadászati iskola,** mint Bécsből jelentik ezidei utazása 7 hétig fog tartani, még pedig délről az északi határig. A növendékek négy csoportban négy különböző utvonalon fognak haladni. A taktikai gyakorlatok e hó 19-ikén kezdődnek Pólában, a növendékek aug. 3-dikán térnek vissza Bécsbe.

* **Szobieszky — czentinárium.** F. hó 18-án egész Galicziában meg fogják ünnepelni Szobieszky János király, Bécs fölszabadítója halálának kétszázadik évfordulóját.

* **Balkáni fejedelmek találkozása.** Nikita montenegrói fejedelem megsürgönyözte Sándor királynak, hogy a Mirko herceg egészsége helyreállott és azért a régi számítás szerint jul. 15-én fogja meglátogatni, nem halasztja el tehát az utazást.

* **Uj vasut.** A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott egy Szatmártól Pusztadaróc, Atya, Sima, Csegöld, Jánk, Zsaryolán, Fehér-Gyarmat, Matolcs, Tunyog és Kocsord községeken át Mátészalkáig, innen pedig Ó-Pályi, Nagy-Dobos, Vitka, Vásáros-Námény, Genezse, Kis- és Nagy-Báka és Anarcs községek érintésével Kis-Várdáig valamint Vá-

sáros-Naménytől kiágazóan Gergelyi, Tákos, Csaroda, Surány és Asztély irányában | Beregszász állomásig vezetendő vasútvonalra. Ez a vonal három ponton érintené a magyar államvasutak hálózatát.

* **Érettségi vizsgálatok a főgymnáziumban.** A nagyváradi prem. főgymnáziumban ma fejezik be a szóbeli érettségi vizsgálatokat, melyek már két nap óta tartanak. A vizsgálóbizottság elnöke Nátafalusy Kornél, kir. tankezületi főigazgató; jegyző Smetka Ödön; tagjai: Kotunovits Sándor igazgató, dr. Kolozsváry Béla, dr. Károly Irén, dr. Pácz Sándor, Novotny Albert, Ponty Kelemen, és Cséplő Péter tanárok.

* **Villám által sujtott földműves.** Szerdán délután püspöki község határában tengerit kapálgatott egy szegény földműves. Hirtelen nagy vihar támadt s egy villám agyon sujtotta. Ugy találtak meghalva, összeázva, a falu takosai s a bonczházba szállították; s a körorvos ez esetről azonnal jelejtést tett az alispáni hivatalhoz.

* **Hol lesz az ujjvárosi közs. iskola** Az ujjvárosi községi elemi fiu és leányiskola építésének kérdése már jó idő óta foglalkoztatja a várost. A legfőbb kérdés, hogy alkalmas, s lehetőleg jutányos telket vásároljanak. Javasolva volt az iskolák fejlesztésére kiküldött bizottság s az iskolaszéktől a Nagy-Teleky-utcán levő Grünfeld-féle ház, 18,000 frt vételárért. Tegnap Sztankovits József nagy-Teleki-utczai lakos ajánlatot tett a városnak, hogy a ref. templommal szemben levő 252. számú házat hajlandó 1550 frtért a város tulajdonába átbecsajtni. A telek olcsóbb és alkalmasabb a Grünfeld háznál.

* **Érdekes találkozás** színhelye volt ma délben a kerepesi-ut egyik jól ismert étterme, hol a június 8-iki ünnepélyre fölrandult vidékiek tarka csoportja szinte kiszorította megszokott helyükről a törzsvendégeket. Egyik asztalnál valamelyik bandériumi, vidéki méltóság vén huszára, zsinóros vitézkötéses egyenruhájával — de még sokkal inkább eredeti jóízű magyaros előadásával — nem csekély feltűnést keltett. Solferino, Mantua, Villafranca, bomba, kartács, batallion meg Hauptlager volt az öregnek váltakozva minden második szava, amint kipirult arcával, csillogó szemekkel mesélt a »talián« háborúról, régen elmúlt szép időkről asztaltársainak. Olyan tüzellel, élénk esettel rajzolta az öreg harci ténykedését, hogy a hallgatók egyik-másika már szinte mosolyogva fogadta a Hány János históriáira emlékeztető elbeszélést — midőn egyszerre csak az öregnek a torkán akadt a szó és tágra nyitott szemekkel bámult egy az étterembe lépő közös-hadseregbeli ősz tábornokra. Fölcsodva percekig tartó meglepetéséből, reszkető hangon magyarázta asztaltársainak, hogy ez a tábornok volt az ő »obestere« Taliánországban és bizony menten be is fogja magát mutatni. — Bajszát kipödörítve, bokáit huszárosan összeütve, megállt a tábornok asztala előtt. »Jelentem alásan tábornok ur, én volnék a Masa János, aki privátdinerje voltam tábornok urnak, mikor még csak vitézlő obester méltóztatott lenni!« »Na, nini der János, aber so was. Hát van egészséges? Teringtét! Sie Kellner Sessel her!« — és János a vén huszár, obesterével, a tábornok ural egy asztalnál ette végig nem remélt fényes ebédjét.

* **Delegációs ebédek.** A delegációk befejezése alkalmából szokásos ebédek — értesülésünk szerint — e hó 21-én és 23-án lesznek a budai királyi várpalotában.

* **»Keresett« ügyvéd.** A budapesti ügyvédi kamara választmánya a hivatalos lap után felhívja dr. Magyar Károly bejegyzett budapesti, jelenleg ismeretlen tartózkodásu ügyvédet, hogy 30 nap alatt jelentkezék, különben ellene fegyelmi eljárást indítanak.

* **Lefoglalt tutaj.** A Nemzeti hid mellett, a Füzösen dolgozó ácsok, a kik a Réten laknak, tutajt készítettek maguknak s azon jártak át a Körös vizén. A Nemzeti hid bérlőjének felszólalására a rendőrség a tutajt egyszerűen

lefoglalta. Az illető ácsok ez ellen folyamodtak a városhoz s kérik a tutaj visszaadását és a lefoglaló tisztviselő ellen kérik a fegyelmi eljárást megindítását.

* **Csődök.** Stern Manó ellen a gyulai törvényeséknél július 27-ig, Nágel Albert ellen a nagyváradi törvényeséknél július 20-ig.

* **A szabadkőművesek új nagymestere.** A Köln. Ztg.-nak jelentik Rómából, hogy Lemmi Adorján az olasz szabadkőművesek hírhedt nagymestere letette hivatalát és május 31-én utódjául Nathaniel Erndt dusszagdug római községi tanácsnokot választották meg 70 szavazattal 28 szavazat ellenében. Nathan Erndt egy »játékonyaságról ismert zsidó.« Az új nagymester, ellentétben Lemmivel, ki Crispinek volt híve, — egyik oszlopos a radikális pártnak. Székfoglaló beszédében állítólag azt az óhaját fejezte ki, hogy a politika töröltessék a szabadkőművesség programjából. Még ha az új nagymester csakugyan azt akarná is, még sem hihetjük ennek megvalósulását. Tudvalevőleg az új kor radikális törvényjavaslatai mind a páholyok sötét oduiból kerültek napvilágra.

* **Körözött gyilkos.** A Rendőri Közlöny ismét hoz egy nagyváradi körözést. Gyilkosság, esetleg szándékos emberölés büntetvével terhelt Labró Józsefné szül. Szomorú Rózsa Ágnes hollétének kipuhatolását rendeli el a nagyváradi törvényesék. Az illető Nagyváradon mint cseléd szolgált s ismeretlen helyre távozott.

* **Kövezet-átvétel.** Nagyvárad város széppészeti és közlekedési szakbizottsága június hó 18-án d. u. 3 órakor ülést tart. Ez alkalommal a Szent László-tér, a Múzeum-ut, a Zárda-sikátor, Ujsor, Nagy-Magyar- és Szaniszló-utczák kövezeteit veszik át a vállalkozóktól.

* **Aranyasó majmok.** Egy Moss nevű kapitány, a ki mint aranybányatulajdonos több évig Tranzvaalban élt, azt beszéli, hogy huszonnégy majmot foglalkoztatott bányáiban s rendszeren olyan munkákat bízott rájuk, melyeket emberek alig bírnak elvégezni. Az volt a feladatuk, hogy apró aranykvarc darabokat bön-gézszenek s halomra gyűjtsenek; az ő éles szemük egy pillanat alatt meglátta az értékes köveket, míg az emberi szem azokat rendszeren észre sem veszi. Moss eleinte csak két majmot tartott passzióból, a majmok kíváncsian kísérték őt a bányákba s a kapitány bámulva látta, hogy a két majom szenvedélyesen utánozza a munkásokat az aranykvarcz gyűjtésében. Nagyon érdekes volt az a megfigyelése is, hogy a két majom a később érkezett majmokat hogyan oktatta az aranykeresésre. A huszonnégy majom annyi munkát végez, mint hét ember. Együtt dolgoznak és együtt élnek és nem veszekednek többet, mint az emberek szoktak.

* **Elcsipték a cigányt.** Valamire szüksége volt Berki Gyula vályogvető cigánynak, vagy talán csak az alkalom és helyzet kedvező voltától ösztönözve, be akart mászni Kádár József postatiszt hidegser-utczai lakásába, mikor a sarkon álló rendőr sas szemre észrevette és eltagadhatatlan függő helyzetben megcsipte. Berki Gyula kézzel-lábbal tiltakozott ugyan a személyes szabadság ilyen drasztikus megsértése miatt, mindazonáltal a »rendnek muszáj lenni« klasszikus elvnel fogva a rendőrbiztos elé került.

— Hát lopni akartál haszontalan — kezdi a vallatást szigorú hangon a biztos.

— Én lopni, én?? Ki mondja azt tekintetes ur?

— Csak nem tagadod hisz az aklakban fogott el a rendőr!?

— Sohase tagadtam életemben, meg nem is loptam, most is csak azt hallgattam, hogy milyen szépen énekelnek a bolondok, a kórházban és ezért is be akarnak zárni?

Nem hitte el a biztos a cigány mentegetőzését, hanem lezáratta, mert már volt büntetve lopásért, s most is gyanussá tette a helyzet.

* **Kiállítások figyelmébe.** (Élőtrevaló eszme.) A külföldről beözönlő hirdetések megállítására s ezzel kapcsolatban az egyes obskurus czégek áruinak propogolását megszüntetendő, nemrégiben egy nagyszabású hirdetési vállalat alakult Győrött, amely máris nagytért hódított magának az üzletélet terén. A vállalat a legtisztább eszközökkel dolgozik s így az összes vidéki lapok — lapunk is — szinte vállvetve igyekeznek azon, hogy ezt a vállalatot hazafias működésében támogassák. Most ez a vállalat egy nagyon életre való eszmét pendített meg, ami a kiállítókra nézve nagy előnyt a Budapestre felránduló közönségre nézve pedig nagy könnyebbséget biztosít. A vállalat ugyanis a következő körözvényt bocsajította ki az összes kiállítókhoz: »Azok a nagy áldozatok, az a sok munka és fáradság, a melyet a kiállítók tárgyaik kiállítására fordítanak, csak akkor vannak arányban az elérhető eredménnyel, ha a kiállítást látogató közönség a tárgyak minőségét, azok kiváló tulajdonságait s egyéb előnyeiket szemügyre veszik. A budapesti közönségnek módjában van, hogy a kiállítást gyakrabban látogathassa s így ennek a közönségnek alig kerül el valamelyik érdemesebb tárgy a figyelmét. De nem úgy a vidéki. A vidéki közönség, ha a kiállításra felrándul, egy nap alatt mindent látni akar s így nagyon természetes, hogy áttekintése csak felületes, pillanatnyi lehet. Nem mulasztathjuk el azért t. Czimed figyelmét felhívni arra, hogy nagyon helyén valónak találjuk, ha a vidéki lapokban a kiállított tárgyaikról egy kis hírt közlő méltóztatnék, jelezve, hogy a kiállításra felránduló közönség figyelmét t. Czmed kiállítására el se kerülje. Ennek a hírek megírására, elhelyezésére, vállalatunk, mely az összes vidéki lapok részéről támogatásban részesül, készséggel vállalkozik s midőn erre vonatkozólag szolgálatunkat felajánlunk, már előre is kijelentjük, hogy minden tekintetben a méltanyosságot és a legnagyobb lelkiismeretességet tartjuk szem előtt Hazafias üdvözlettel a »Pannónia« magyarországi lapok hirdetési vállalatát Győrött. Ajánlunk a vállalatot és annak propozícióját városunk és megyénk területén levő kiállítók szives figyelmébe.

Iskolai vizsgálatok.

Kitűnő vizsgálatok. Városszerte folyamatban vannak az évváró vizsgálatok. Az ujjvárosi róm. kath. fiúiskolában tegnapelőtt tartották az első, s tegnap a második osztály vizsgálatát, mindkettőn Nemeskey Andor plébános, iskolaigazgató elnököl. Ugy a Békési, mint a Koválik iskolájának eredménye meglepte a jelenlevő szülőket és tanúgybarátokat. Az első elemi osztályos kis tanulók a beszéd- és értelemgyakorlatokból, a második osztályosok pedig a nyelvtanból olyan feleletet adtak, hogy becsületükre vált volna egy első osztályú középiskolai tanulóknak is. Ezek a folyamatban levő vizsgálatok a legjobb ajánló levelek ez iskolák jó hírve mellett. A harmadik és negyedik osztályok vizsgálatai még hátra vannak, aki megakar győződni arról, hogy fegyelem és ügyes tanmodor mellett minő eredményt lehet produkálni, az menjen és hallgassa meg őket.

A nagyváradi községi elemi leányiskolák IV-ik negyedik osztályainak tanév záróvizsgálatai az ujjvárosi (Drutczai) iskolánál június 17-én szerdán d. előtt 8 órakor, az olaszii (kőrösparti) iskolánál 18-án csütörtök d. előtt 8 órakor fognak megtartatni. Mely vizsgálatokra az érdekeltek szülők, gyámok és az érdeklődő tanúgybarátok ez uton is meghívotnak. Nagyvárad, 1896. június 11. Szokoly Tamás, vizsg. biz. elnök.

Öngyilkosság.

Rövid szavu és sokat mondó távirat érkezett tegnap a szilágy-somlyói kapitányi hivataltól a nagyváradi rendőr kapitánysághoz. Csak annyi volt a sürgöny lapon: »Nagyváradon, Kis-Körös utca 665. szám alatt lakó Macsata Dániel kiskoru fia öngyilkos lett. Kérem őt azonnal ideutasítani. Szilágy-Somlyói rendőrkapitányság.« A sürgöny vétele után Kollmann Adolf rendőrbiztos kiválasztotta a legügyesebb rendőrt, s arra bízta, hogy vigye meg az öreg Macsatanak a szomorú hírt. Aztán elmondta a biztos a rendőrnek, hogyan vezesse be mondókáját, nehogy a hirtelen meglepetéstől valami baja legyen az öregnek.

A rendőr elment a Kis-Körös utcára és el is kezdte nagy kimélettel:

— Van Macsata bácsinak egy fia?

— Csak volt egy rossz — felelte az ősz vak ember megtörtén, de tegnap óta nincs.

A rendőr csak bámult, hogy honnan tudja ezt ilyen hamar az öreg ember, azután örült is, hogy nem ő volt első, a ki tudatta vele a nagy szomorúságot. Az öreg azután elmondta, hogy már tegnap érkezett egy rokona Szilágy-Somlyóról, attól tudta meg a fia sorját, de bizony nem utazhatik el, mert még kenyérre is alig van pénze. A felesége most is Pesten jár a fiu után, ott keresi, mert gondolták, hogy valami roszban tört a fejét, mikor olyan hirtelen elhagyta őket.

A szerencsétlen fiatalember 23 éves, pék segéd. Üzletet akart már egy pár hónap óta nyitni, de mivel még csak 23 éves, nem lehetett. Sejtik, hogy ez is egyik oka az öngyilkosságának, az igazi és fő okot azonban nem tudja senki.

Lapunk egyes számai a következő újságokban kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-léle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca.
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárúsi Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

IRODALOM.

— **Árpád** hősköltemény első része a **»Bolgar háború«** megjelent a nagyváradi **»Szent-László«** nyomda részvénytársaság kiadásában. A hősköltemény tizenkét énekre van felosztva. Tartalmazza az etelközi magyarok küzdelmét VI. Leo görögcsászár szövetségében Simon bolgar császár ellen. Árpád, Kurzán vezér alvezére meglátogatja Konstantinápolyt, hol az udvar mulatozásai visszatartják. Ez alatt Kurzán megtöri a megkötött békét, Simon császár támad. Huba, Tas, Kont a feltámadó bolgárokkal birkozik, már-már pusztulás lenne sorsuk, a mikor **Árpád** jő, **Simon** t újból leveri. **Simon** bosszút esküszik, ráveszi a besenyőket, hogy az otthon maradt magyarokat megtámadják; **Álmos** és **Levente** ezen harcban elesnek, **Előd**, **Ont** és **Tehtem** a határon a végső küzdelemre megállanak, a csata sorsa ellenük fordul. **Előd** fogva, amikor a visszatérő magyar sereg rátámad a besenyőkre, visszaszorítja őket. A tulerő ellenében azonban nem remélhetik óshazájok visszafoglalását, megindulnak hát Etele országának felkeresésére. Indulások előtt **Árpád** személyében vézett választanak, s **vérök** eresztésével pecsételik meg az örökös szövetséget, megalkotják a hét pontból álló vérszerződést. A 170 lapra terjedő, alexandrinus versformába írt hőskölteménynek ára 1. frt. Kapható: a Szent László-nyomda részvénytársaság kiadó hivatalában és a helybeli könyvkereskedésekben.

— **Irodalmi jelentés.** Alulírott van szerencsém tisztelt Czimed becses figyelmét felhívni, hogy az általam szerkesztett és jelenleg sajtó alatt levő, legkésőbb július hó végén megjelenő román. kath. egyház főbb liturgikus énekeit tartalmazó **»Kántorkönyv«**-et becsesintézetében használatul behozni és elfogadni kegyeskedjék. Már rég hiányát érezzük egy oly Kántorkönyvnek, amely a mai kor igényeinek megfelelően, minden fölösleges dolgot mellőzve, csak a szükséges tudnivalókat tartalmazza, és összeállításában olyan legyen, hogy a mai paedagogia igényeit kielégítse. Hogy ilyen könyvet adhassunk növendékeink kezeibe, nem kiméltem sem időt, sem fáradságot. Ime van szerencsém tisztelt Czimednek mutatványul a könyv címét, tartalmát és egy oldal próba-hangjegynyomást küldeni, a könyv megjelenése után pedig bátor leszek egy tiszteletpéldánnyal szolgálni azon kérelemmel, hogy azt jól átnézve, intézetében használatul elfogadni méltóztassék. A Kántorkönyv sajátom, annak árát oly csekélyre szabtam, amint csak lehetséges volt: Helyben 1 frt 20 kr. Vi-

dékre küldve 1 frt 30 kr. 10 példány megrendelésnél pedig 1 tiszteletpéldánnyal szolgálok. Még azon kéressel fordulok tisztelt Czimedhez, méltóztassék velem tudatni, hogy hány példányra lenne körülbelül szüksége intézetében, hogy a kinyomtatást illetőleg tudjam magamat némileg tájékozni. **Köppl Ferencz**, a győri kir. kath. tanítóképző-intézet zenetanára. (Lakás-czim: Győrött, Ferenczváros, Homok-utca 4. szám, hová minden írásbeli közlemények kéretnek.)

— **A »Jó Pásztor.«** XIV-ik évfolyam VIII. júliusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Pünkösöd után IV. vasárnapra. Krisztus urunk követéséről. Hollenczer Istvántól. 2. Szt. László király emlékezete. Magyarország ezred-éves fennállásának örömnépén. Szt. László király érdemeinek méltatása. Illosvay Lajostól. 3. Pünkösöd után V. vasárnapra. Miben áll a felebaráti szeretetnek azon új parancsa, melyet Krisztus Urunk hirdet és melynek megtartását tőlünk kívánja? Rathner Mihálytól. 4. Sz. Péter és Pál apostolfejedelmek ünnepére. Az anyaszentegyházról, mint ama erős sziklaalapról amelyen az országok megállhatnak. B. M. után: Lepsényi Miklóstól. 5. Sárlos Boldogasszony napjára. A »Magasztalja az én lelkem az Urat« dicsőítő ének magyarázata. László J.-tól. 6. Pünkösöd után VI. vasárnapra. A gondviselő Isten naponként gondoskodik rólunk. Kováts Lajostól. 7. Pünkösöd után VII. vasárnapra. Homília. A jó cselekedetek szükségese az üdvösségre. † Körös Kelemtől. 8. Pünkösöd után VIII. vasárnapra. A mai igaztalan sáfárokról. Anonymustól. 9. Szt. Anna asszony napjára. Sz. Anna a nőnem s különösen a ker. anyák példaképe Onokrotalustól. 10. Pünkösöd után IX. vasárnapra. A bűn rombolása az emberiségben. Kováts Lajostól. Szives pártolásra ajánljuk e folyóiratot, amely beszédeinek tartalmassága által a főt. Papság hitzónoki igényei kielégíti. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Megrendelhető: Pozsony, ferencziek.

Igazságszolgáltatás.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyváradi királyi törvényszék ma Millye Gyula elnöke alatt nyilvános bünygi ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá.

Popa Tógyer és társai hamis vád büntette. Csatóry István személyes szabadság megsértésének vétsége. Véber György súlyos testi sértés büntette.

SZÍNHÁZ.

Három Kázmér harmadszor. Harmadszor adták tegnap este a szinkörben Beöthy László ügyes bohózatát. A **»3 Kázmér«** ezuttal szerepváltozással került színpadra: Gelb Salamont **Megyeri** helyett **Leövey** Leó játszotta, az ő szerepét pedig (kapitány) **Dayka** Balázs vette át. Az előadásban jelenlevő középszámu közönség jól mulatott a darab változatos bohóságain, tetszettek az énekszámok, a telefon-kuplét, a Dézi valcert és Turchányi harang-kuplét meg is ismételtették.

Hírek a szinkörből. Ma lesz a hét legérdekesebb előadása, a **Pillangó csatá-**nak bemutatója. Sudermann darabjai az **Ott-**hon és **Becsület** nemesak külföldön arattak nagy és szenzációs sikert, hanem nálunk is valódi eseményszámba mentek s ebből következtetve, a **»Pillangó csatának«** is nagy sikert jósunk, mert magán hordja a nagy német író zsenialitásának bélyegét. — Szombaton a legszerencsésebb kezű magyar szerzőnek **Verő Györgynek** kitünő operettjét a **Szultán** adják. A czimszerepet **S. Aldor** Juliska, **Roxelánt** **Forrai** Férke, **Deliát** **Lányi** Edit éneklék. A férfi szerepek **Mezei** Mihály kitünő tenoristánk, **Vendrei** és **Rózsahegy** kezeiben vannak. — A Rózsahegyi **Kálmán** rekedtsége miatt a minap elmaradt, nálunk két év óta nem adott közkezdveltségű népszínművet az **Ingyenélők** et vasárnapra tüzte ki az igazgatóság, a fő női szerepben **Turchányi** Olgaival.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Írta: I. van Woude.

40

— Lon, szedd össze magadat! Hiszen ő Alexnek a kapitánya. Kikérek magamnak minden ostobaságot! Azonnal jer utánam; azt fogom mondani, hogy te még ezt a sált hoztad magaddal a hideg ellen.

És odanyújtva nekem egy kendőt, gyorsan visszatér a számhoz.

Teljes tudatával vagyok a kötelességeknek, melyek reám nehezedenek: azért gyorsan letörölöm könyeimet, megigazítom szőrsapkámat és ismét a szánkómnál vagyok, ahol kimentve elmaradásomat beugrom a szánba.

Oh, ez aztán az élvezet!

Az emberek megállnak az uton, hogy minket lássanak; és sokáig tekintenek utánunk. Alex és Adél előttünk mennek a szánjukon; nagy boszuságomra nemsokára elválasztanak egymástól: egy halottas menet épp akkor kanyarodik ki az egyik utcából, amint a mi szánunk abba be akar térni s így kénytelenek vagyunk megvárni, amíg elvonul. Amikor azután a hosszú kocsisor eltávozik, a többiek már eltűntek látó határunkról.

Mansfeld kapitány kérésére eléggé sarkalja a lovát és egy idő múlva már úgy rémlett, mintha a másik szánt utolértük volna; de amint közelebb jövünk, egészen ismeretlen embereket látunk magunk előtt.

Bele kell nyugodnunk sorsunkba.

Mansfeldt nem olyan férfit, akivel az egyedüllet aggodalmat kelthetne. Ő amaz aggleányek közé tartozik, akinek társasága kellemes egy hölgynek, és aki sokkal műveltebb, semhogy ily alkalommal mindjárt udvarolni kezdjen, vagy elcsépett hizelgést susogjon a fülébe.

Élénken beszél és igazán mulattató társalgó. Közbe-közbe, ha visszagondolok elestéres elképezem magamnak, hogyan fogom majd Tomnak, ha minden ki lesz egyenlítő köztünk, ezt a kómikus esetet elbeszélni: akkor göröcsös nevetés fog el, de látszólag nagyon derekasan viselem magamat.

Ilyen kedvem támad akkor is, midőn Mansfeldt lehajol hozzám, hogy elbeszélje nekem, mint lett kapitányom; attól való féltében, hogy rájöhessen az ajkam körül villanó mosolygás okára, barátságosan nézek föl hozzá, mintegy bocsánatot kérve, hogy oly kevéssé tudtam magamon uralkodni.

Eppen e pillanatban egy ur mellett robogunk el, aki nyilván megállt az uton, hogy szánkókat nézze.

Ez az ur — Tom.

Látom, amint elsápad, még pedig oly mértékben, hogy elszorul a szívem bele.

Egy másodperczig szemünk egymásba mélyednek . . . azután eltűnik minden.

Csiling-csiling.

Ugy érzem, mintha valami rossz tetten rajtakaptak volna, és csak néhány pillanat múlva jut eszembe, a szánkót megállítatni.

— Kapitány ur . . . az Tom volt . . . a férjem. Kérem, beszéljem kell vele egy-két szót.

Mansfeldt meghúzza a gyeplőt; de látom, hogy ezen a keskeny uton bajos lesz megfordulni a szánal.

— Nagyon szívesen megfordulnék, szól a kapitány — de . . .

Nem, nem; azonnal itt leszek; kiáltom lelkendezve és már ki is ugortam a szánból.

Tudom jól, hogy hóbotos dolgot követek el, de nem tehetek másképpen. Ugy örvendek, hogy Tom megjött, és remélem, hogy magával visz.

Szerencsére meglátta, amit teszek, és néhány lépéssel elém jő.

— Utban voltál mi felénk? kérdelem, mi alatt eláll a lélegzetem a gyors járástól, és szemem aggódva vizsgálja az ő arcát, mely még mindig sápadt.

— Nem; mondja hidegen. Ülésen voltam.

Igy még el sem akart jönni hozzánk. Sem idő, sem távolság nem birta őt megengesztelni. Adélnak nincs igaza.

— Ugy? válaszolok én is minden tettett egykedvűséggel. De mégis csak eljössz hoz-

zánk? . . . Mindjárt otthon leszek. Nem akarsz velem a szánban jönni.

Hangom kissé elakad a felszólításnál.

— Köszönöm. Majd később jövök. Jó mulatást.

Milyen száraz, fanyar ez a szó Tom ajakán!

Hogy miként jöttem vissza a szánkóba és hogyan folytattam a társalgást, arra már nem emlékszem.

Megint hallom a csillingelést, és lovagom hangját. De úgy tetszik, mintha nem is nekem szólna az. Ugy teszek azonban, mintha figyelnek; ahol úgy vélem, hogy odaillik, bólintok a fejemmel, majd megcsóválom, de nem értek egy árva szót se Mansfeldt beszédéből.

Tomra gondolok.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A külügyi albizottság ülése.

Budapest, Junius 12. (Saj. tud. távirata.)

Tisza Kálmán elnöke alatt ülésezett a külügyi albizottság.

Elnök: Azt a kérdést veti fel, vajjon a külügyminiszter itt is tartson-e előterjesztést a külügyi helyzetről?

Falk Miksa előadó utal arra, hogy a két delegáció egymástól teljesen független, megjegyzi, hogy a magyar delegációnak az osztrák delegációban történt előterjesztésről hivatalos tudomása nincsen. Egyébként azt hiszi, hogy a delegációk tagjai az ott történt előterjesztést ismerik, azért nem látja szükségesnek, hogy az exposé ismétléséhez ragaszkodjanak.

Samassa érsek ehhez csak úgy járulhat hozzá, ha a külügyminiszter kijelentené, hogy a hírlapok híven közölték az exposéját.

Goluchovsky gr. kül. miniszter rendelkezésére áll a delegációnak, és tetszés szerint ismételheti az exposé vagy abból kivonatot adhat. Amennyiben alkalma volt, hírlapokat látni, híven közölték nyilatkozatait.

Falk Miksa: megnyugvással konstatálja, hogy a külügymin. külpolitikájának tartalmát és irányát az exposéban pontosan jelölte meg. Szó az a benyomást nyerte, hogy az európai koncertben ugyanezen hangszer mellett egy zseniális művészül, ki a hangszert úgy kezeli, amint azt a magyar delegáció addig megszokta. Bizalmát fejezi ki a külpolitika vezetése iránt.

Gr. Zichy Jenő: a Tiflizi kunzula Ausztriában volt. Goluchovszky megnyugtatólag felelt.

Goluchovszky: Megigéri.

Gyurkovics: Örvend, hogy Goluchovszky békés politikát követ.

Berzeviczy főleg a Romániában uralkodó viszonyokról elismeri az ottani viszonyok javult helyzetét, mégis a külügyi képviselőt figyelmét felhívja arra a túlzó irányra mely ott megnyilatkozik.

Tisza István: Bizonyos fentartással szól arról a változásról melyet Oroszország keleti politikájában észlelhetnek. Szerinte ellentét miközttünk és Oroszország között csak akkor állna be, ha Oroszország a Balkán bármely pontján praeponderáló befolyásra törekednék.

Jókai kéri a külügyminisztert, hogy az inparlamentaris kongresszust részesítse figyelmében.

Keglevich: attól tart, hogy a Keleten a krízist alig fogják elkerülhetni, mert az egyes nagyhatalmak nem követnek egyöntetű eljárást. A nagyhatalmaknak meg kell egyezniük, hogy a kereszténység közösen védelmezzék.

Csernátöny: A nagyhatalmak törekvéseit egyesíteni nem is lehet. Nyilvánvaló, hogy a törekvések nyílt devise mögött kinek-kinek saját célzatai állanak. A török viszonyokat se lehet a kereszténység védelme szempontjából megítélni.

Csernátöny beszéde után elfogadták a költségvetést és a részletekben le is tárgyalták.

A hadügyi albizottság ülése.

Budapest, junius 11. (Saját tud. távirata.)

A magyar delegáció hadügyi albizottsága Andrássy Aladár gróf elnöke alatt ma ülést

tartott. Az ülésen a hadügyi költségvetést tárgyalták. A rendkívüli közös kiadásokat elfogadta a bizottság.

Az orosz czár Bécsben.

Budapest, junius 11. (Saját tud. távirata.)

II. Miklós orosz czár nem — mint eddig megállapították — augusztusban, hanem szeptemberben jön Bécsbe Ferencz József meglátogatására. Jövedelekor diszszemle lesz a katonaság fölött.

Morvák és oláhok a kiállításon.

Budapest, junius 11. (Saját tud. táv.) Érdekes vendégei voltak ma a kiállításon. Háromszáz morva és hatszáz krassó-szörény megyei oláh paraszt járta végig a pavillonokat és bámulta az ezeréves ország iparának és művészetének remekait. Az érdekes vendégek csodálkozása oly nagy volt, hogy vezetőik alig tudták őket egy-egy látványosságtól tovább vinni.

Közgazdaság.

Az első selyembubó.

Az országos selyemtenyésztési hivatal által küldött s itt kelesztett selyemhernyókból legjobban ki van fejlődve az a tömeg, melynek felnevelését Bász János községi iskolai eljáró és családja vette át. Tegnap délután már keleszték a hernyók a fonó sátrat, s mamár igen sok gubó van beszőve. Tíz nap múlva kezdetét veszi a beváltás. Az országos hivatal felügyelőségét fog szervezni Nagyváradon, mert a megyei selyemtermelés felette sikeres. A nép örvend azon, hogy a beváltó állomás Nagyváradon lesz. A szegszárdi felügyelőség, 445—896 számú levélben tudatja Rátkay József községi tanítóval, hogy Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott elrendelte, hogy Nagyváradon már ez idén gubó beváltó állomás legyen. E célból, hivatalos borítékok; 38 darab nagy kosár; egy ólomzároló. M. kir. gubó beváltó állomás Nagyvárad felirattal; pléh lemezek; beváltási szabályzat érkezett Rátkay Józsefhez, kit az országos hivatal a beváltással megbízott. Két ezer forint szintén ki van utalva a termelők számára, melyből a beváltó hivatal utalványára, vagy a Nagyvárad Takarékpénztár vagy a városi közpénztár fogja fizetni a beváltott gubót. Egyelőre úgy áll a dolog, hogy a beváltott gubót elküldik. Bezerédj ur azonban kilátásba helyezte az országos kiállításon öt két ízben is felkereső Rátkay József előtt, hogy ez évben már petetermelő állomás is lesz Nagyvárad. Mindenesetre igen szép eredmény van elérve és a mi fő, a tenyésztők közül egyetlen egy sem panaszkodik a fáradságot. Egyedüli baj itt-ott a levélhiány. Sokan visszavették amaz ajánlatot, hogy eperfaikról levelet szedni engednek. Jönnek azonban helyettük mások, akik ezt szívesen engedik meg. Ezideig azért szép az eredmény, mert ezer gram petével van kezdve a termelés. Oly pontosan teljesült a fejlődés, hogy július 19-re a legutolsó kelésű hernyó is be lesz váltva. Igen nagy munkát ad a tenyésztők tanítása és látogatása, mert a város és megye távol eső pontjain laknak. Pedig a tanítás és vigyázatra főleg a 4-ik alvás után van szükség. A városligeten és a váraljai községi iskolában a minta-fonósátrak megtekinthetők. A városligeti tenyésztés nagytömegű és csakugyan mintaszerű. Érdeklődők a nap bármelyik szakában szívesen láttatnak.

A világ buza készlete junius havában. Most jelent meg a hivatalos kereskedelmi statisztikai összeállítás a buzakészletekről; csodálatos, hogy a világ buzakészletei folyton csökkenőben vannak s a múlt évhez képest is mintegy 8 millió hektoliterrel csekélyebbek, anélkül azonban, hogy ez a körülmény az árakra kedvező befolyással volna. Más években ilyenkor, aratás előtt, a készletek rendkívül befolyásolták az árakat, de gyakran megesett, hogy 2—3 millió hektoliternyi készletcsökkenés 50—60 krnyi árdifferenciát is hozott létre rövid 8—10 nap alatt. Az ellenőrizhető buzarak-

tárakban a buzakészlet mennyiségét az Evening Corn Trade List, Beehrbon szaklapja, 46.17 millió hektoliterre becsüli s megoszlik a készlet a következő államokra:

	1896-ban	1895-ben
Angliában	3697500 hktl.	5075000 hktl.
Franciaországban	1087200 hktl.	1493500 hktl.
Hollandiában	797500 hktl.	899000 hktl.
Németországban	223300 hktl.	348000 hktl.
Oroszországban	4060000 hktl.	4205000 hktl.
Utra van Európa felé	10419700 hktl.	16284800 hktl.
Készlet Amerikában	25882500 hktl.	25390000 hktl.
Összesen	46168000 hktl.	54395300 hktl.

Ezzel szemben volt:

május hó elején	51019700 hktl.	58916400 hktl.
április	56416600 hktl.	63469400 hktl.
márczius	60531700 hktl.	66465100 hktl.
február	62547200 hktl.	71895000 hktl.
január	67514900 hktl.	72613100 hktl.

A folyó évben tehát, hat hó alatt csökken a világ ellenőrizhető raktáraiban a buzakészlet több mint 21 millió hektoliterrel; tavaly ugyan csak hat hó alatt a csökkenés valamivel több volt, mint 18 millió hektoliter.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. június 11.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék	98.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	150.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.—
Osztrák járdék papírban	101.25
Osztrák járdék ezüstben	101.25
Osztrák járdék aranyban	122.50
Osztrák korona járdék	101.25
1860. osztrák államsorsjegyek	145.—
Osztrák magyar bankrészvény	965.—
Magyar hitelbank részvény	382.75
Magyar hitelintézeti részvény	852.20
Osztrák hitelintézeti részvény	357.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.52
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.15
Páris vista	47.70
20 márkás arany	11.77

Ujdonság!

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Pénteken, 1896. június 12-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

itt először

PILLANGÓ-CSATA.

Színmű 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szombaton, 1896. június hó 13-án

SZULTÁN.

Eredeti operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Szőlőtermelők figyelmébe!

A legjobb és legolcsóbb szőlőkötő anyag a

Brasiliai háncs

erősebb és szaporább a Raffia háncsnál ára kilónként

30 krajczár.

A Peronospora elleni védekezésre ajánlok vegytiszta rézgálicot a legolcsóbb napi áron.

Vidéki megrendelések még azon nap pontosan elküldetnek.

Teljes tisztelettel

Janky Antal.

— EGYHAZI NYOMTATVANYOK. —

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemű közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

IRODASZEREK

beszerezhetők.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajz-papirokat iskolák és (Wathman-féle) mérnökök részére fényezett (pausa) vásznat Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére írkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stb stb.*

Kitünő minőségű

alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszárazakat.

I r o n t.

Itatóspapírt és porzót.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hirlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok olesón és pontosan elkészítetnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 frt 50 krig.